

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PRZYŁĘKU ZA 2009 ROK

„ Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom, przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.”

Ośrodek realizuje zadania wynikające z następujących przepisów prawnych:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008r., Nr 115, poz.728 z póź. zm.),
2. Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o saorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz.1591 z póź. zm.)
3. Innych ustaw określających zadania z pomocy społecznej.
4. Ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 roku o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 z póź. zm.)
5. Ustawa z dnia 7 września 2007 o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Dz. U. z dnia 19 października 2007 roku (tj. :Dz.U. z 2009 roku, nr 1, poz.7)
6. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 228, poz.2255 z póź. zm.)
7. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. Nr 210, poz.2135 z późn. zm).
8. Ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z póź. zm)
9. Statutu Ośrodka.

Jest wyodrębnioną organizacyjnie jednostką budżetową gminy finansowaną ze środków:

1. budżetu Państwa,
2. budżetu Gminy.

Podstawę gospodarki finansowej Ośrodka stanowi plan finansowy opracowywany na każdy rok finansowy.

WYDATKI BUDŻETOWE REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK

Tabela nr I. Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej za 2009r. (w zł)

<i>Rozdział</i>	<i>Nazwa</i>	<i>Zadanie własne</i>	<i>Zadania własne dotowanie</i>	<i>Zadania zlecone</i>	<i>Razem</i>
85212	<i>Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny</i>	0	0	2 149 056,00	2 149 056,00
85213	<i>Składki na ubezpieczenie zdrowotne</i>	0	0	10 23,00	10 237,00
85214	<i>Zasiłki i pomoc w naturze</i>	93 957,00	82 089,00	0	176 046,00
85228	<i>Usługi opiekuńcze</i>	10 256,00	0	0	10 256,00
85295	<i>Pomoc państwa w zakresie dożywiania</i>	25 252,00	97 931,00	0	123 183,00
85214	<i>Zasiłki stałe</i>			118 322,00	118 322,00
85295	<i>Domy Pomocy Społecznej</i>	84 935,00	0	0	84 935,00
85215	<i>Dodatki mieszkaniowe</i>	2 506,76	0	0	2 506,76

ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ I ICH REALIZACJA

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2009 roku udzielił wsparcia 416 rodzinom

- 1) w ramach zadań zleconych 28
- 2) w ramach zadań własnych 388
- 3) wyłącznie w formie pracy socjalnej 40

Zasiłki i pomoc w naturze z zakresu zadań własnych

Pomoc w formie zasiłków celowych przeznaczona była głównie na zakup żywności, opału, leków, odzieży, opłat za energie elektryczną. Jeżeli osoba lub

rodzina marnotrawi przyznane świadczenia, celowo je niszczy lub korzysta w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawi własne zasoby finansowe, może nastąpić ograniczenie świadczeń lub odmowa ich przyznania. W przypadku odmowy przyznania albo ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczenia z pomocy społecznej uwzględnia się sytuację osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o pomoc lub korzystającej z pomocy (dobro dzieci). Ustawa o pomocy społecznej daje również możliwość przyznania pomocy w formie świadczenia niepieniężnego.

W ramach świadczeń w naturze Ośrodek zakupił żywność na rzecz podopiecznych.

Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"

Na realizację powyższego Programu przeznaczono w 2009 roku ogółem **123 183,00 zł** z czego środki własne gminy wynosiły **25 252zł** , a dotacja z budżetu państwa **97 931,00 zł**.

Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał zadania wynikające z realizacji Programu poprzez zapewnienie gorącego posiłku dla dzieci w szkołach.

W ramach realizacji Programu pomocą w formie gorącego posiłku lub zasiłku na żywność objęto 455 osób. Z pomocy w formie posiłków skorzystało 373 osoby, z zasiłku celowego na żywność 82 osoby.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Zgodnie z **ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych**(Dz. U. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.) do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, o których mowa w art. 54 (potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni), w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, o których mowa w art.8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w przypadku których nie zachodzi okoliczność, o której mowa w art.12 tej ustawy.

W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, o którym mowa w ust.2, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonych w przepisach o pomocy społecznej. W 2009 r. wydano 6 decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do wyżej wymienionych świadczeń.

Skierowanie do domu pomocy społecznej

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze

obowiązkowym. Do skorzystania z prawa pobytu w domu pomocy społecznej konieczne jest zaistnienie przesłanek określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej: konieczność całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności; brak możliwości samodzielnego funkcjonowania przez osobę w codziennym życiu; brak możliwości zapewnienia tej osobie przez gminę niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności: mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka; małżonek, zstępni przed wstępnymi; gmina, której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Zgodnie z art. 61 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej w przypadku niewywiązywania się osób z obowiązku opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, opłaty te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Gminie natomiast przysługuje prawo dochodzenia zwrotu poniesionych na ten cel wydatków.

Odpłatność za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej ciąży na gminie tylko wówczas, gdy on sam i osoby mu bliskie nie wnoszą takiej opłaty. Pobyt w DPS jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego utrzymania. W 2009r. w domach pomocy społecznej przebywało 5 mieszkańców skierowanych przez gminę.

ŚWIADCZENIA RODZINNE I ICH REALIZACJA

Świadczenia rodzinne

Ustawa o świadczeniach rodzinnych, która weszła w życie z dniem 1.04.2004 r. utworzyła nowy system wsparcia dla rodziny. Wymienia ona dwie grupy świadczeń, pierwszą stanowi zasiłek rodzinny z systemem dodatków, drugą zaś świadczenia opiekuńcze.

Łącznie na świadczenia rodzinne i opiekuńcze oraz zaliczkę alimentacyjną w ubiegłym roku wydatkowano **2 149 056 zł**

Podstawową formą wsparcia przewidzianego w ustawie jest zasiłek rodzinny przysługujący rodzinie lub osobie uczącej się, jeżeli dochód na jednego członka rodziny nie przekracza kwoty **504,00 zł**, a w przypadku wychowywania dziecka niepełnosprawnego **583,00 zł**. Z prawem do zasiłku rodzinnego łączy się możliwość uzyskania przysługujących dodatków z tytułu:

- urodzenia dziecka (**1000,00 zł**),
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400,00 zł),
- samotnego wychowywania dziecka (**170,00 zł** ale nie więcej niż **340,00 zł**),
- wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej (na 3-cie i kolejne po **80,00**),

- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (**60,00 zł**- ukończenia 5 roku życia; **80,00 zł** – powyżej 5 roku życia,
- rozpoczęcie roku szkolnego (raz w roku **100,00 zł**),
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania **90,00 zł** – internat, - **50,00 zł** na dojazdy

W 2006 r. do systemu świadczeń rodzinnych ustawodawca wprowadził kolejne świadczenie, które określił jako jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (tzw. „Becikowe”), niezależne od dochodu rodziny w wysokości **1 000,00 zł.** na jedno dziecko.

Świadczenia opiekuńcze

Do świadczeń opiekuńczych należą: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne.

- **zasiłek pielęgnacyjny** wypłacany jest niezależnie od dochodu rodziny, osobom posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym o ile niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia na dzieci do 16-tego roku życia z orzeczoną niepełnosprawnością oraz osobom do 75 lat. Warunkiem koniecznym jest nie pobieranie dodatku pielęgnacyjnego z systemu ubezpieczeń społecznych.

- **świadczenie pielęgnacyjne** przysługuje matce lub ojcu dziecka oraz opiekunowi faktycznemu, który nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad dzieckiem (również dorosłym), legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Fundusz alimentacyjny -

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2009 r. wypłacił z funduszu alimentacyjnego dla **22** rodzin na ogólną kwotę **133 116 zł.**

DZIAŁALNOŚĆ PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

Praca socjalna

Jednym z głównych zadań gminy w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się o pomoc do Ośrodka. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Pracownicy socjalni w pływają na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych jak i codziennych, osobistych problemów. Pracownik socjalny często pełni funkcję „pogotowia ratunkowego” będąc po części pracownikiem, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką, doradcą czy po prostu cierpliwym słuchaczem.

Praca socjalna jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji osoby lub rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba lub rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej.

Narzędzie to określa również uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego oraz osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc), w ramach wspólnie podejmowanych działań.

Odmowa zawarcia lub niedotrzymanie jego postanowień przez osobę lub rodzinę może stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Dodatki mieszkaniowe – wypłacone zgodnie z Ustawą o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r. /Dz. U. z dnia 10 lipca 2001 r., Nr 71, poz. 734 z póź. zm.

Jest to zadanie własne gminy wynikające z ustawy o dodatkach mieszkaniowych, mające na celu wsparcie osób i rodzin w pokryciu wzrastających kosztów eksploatacji mieszkań i zapobieganie powstawaniu zaległości w opłatach. Dodatek mieszkaniowy generalnie przysługuje osobom i rodzinom posiadającym tytuł prawny. Kolejnym warunkiem jest ponoszenie opłat związanych z zajmowaniem lokalu oraz posiadanie dochodu nie przekraczającego 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym lub 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym . Koszt realizacji dodatków mieszkaniowych dla 2 rodzin wynosił 2 506,76 zł.

PROGRAMY REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przyłęku w roku 2009 po raz pierwszy podjął się realizacji projektu systemowego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:

Priorytet VII: Promocja integracji społecznej,

Działanie: 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji,

Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

Tytuł: „Powrót do pracy”

Głównym założeniem projektu było: zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym i zawodowym klientów Ośrodka Pomocy Społecznej oraz ułatwienie im znalezienia pracy poprzez: zwiększenie poziomu kompetencji i umiejętności społecznych oraz zawodowych klientów pomocy społecznej; „wyposażenie” uczestników w narzędzia poprzez dostarczenie informacji umożliwiających samodzielnie radzenie sobie na rynku pracy, aktywne poszukiwanie zatrudnienia, przedstawienie mechanizmów rządzących rynkiem pracy i zasad poruszania się po nim; redukcja deficytów społecznych i interpersonalnych zagrażających wykluczeniem społecznym i zawodowym.

Projekt był współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego. Środki finansowe zostały przyznane w wysokości **75 964 zł**, warunkiem udziału w projekcie było wniesienie wkładu własnego w wysokości **10,5 %** wartości projektu w kwocie **7 976,22 zł**.

Do udziału w projekcie zostali skierowani podopieczni Ośrodka Pomocy Społecznej długotrwale bezrobotni, zagrożeni wykluczeniem społecznym, osoby z niskim wykształceniem. Grupa docelowa liczyła 6 osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej będących w wieku aktywności zawodowej, poszukujących pracy lub niepozostających w zatrudnieniu z terenu gminy Przyłek.

W trakcie realizacji projektu uczestnicy wzięli udział w zorganizowanych kursach i szkoleniach zawodowych, warsztatach zawodowych, warsztatach w zakresie:

1) Kucharz- kelner

2) Sprzedawca z umiejętnością obsługi kasy fiskalnej i komputera.

W trakcie realizacji projektu osoby biorące w nim udział otrzymały zasiłki i pomoc w naturze jako wsparcie dochodowe zgodnie z kryteriami i warunkami określonymi w ustawie o pomocy społecznej – wkład własny Ośrodka w wysokości **7 966,19 zł**.

W ramach projektu została zorganizowana konferencja, której celem było przedstawienie założeń projektu oraz ewentualne ich rozwiązania.

Dodatkowe środki finansowe pozyskane w ciągu roku budżetowego ze źródeł pozagminnych.

W 2009r. Ośrodek pozyskał dodatkowe środki z PFRON na realizację programu „Uczeń na wsi” w wysokości 20 500,00 zł. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przyłęku przystąpił do realizacji programu pomocowego ogłoszonego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „ UCZEŃ NA WSI” – pomoc w zdobywaniu wykształcenia przez osoby niepełnosprawne zamieszkujące gminy wiejskie. Adresatami programu są osoby niepełnosprawne posiadające stałe zameldowanie na terenie gminy, rozpoczynające lub kontynuujące naukę oraz posiadające ważne orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności